

«Μητέρα, σκότωση τον Υιόν σου»

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#)

[Μητροπολίτης Σουρόζ Αντώνιος Bloom \(†\)](#)

Υπάρχουν δύο τύποι εικόνων της Θεοτόκου. Ο συνηθισμένος τύπος είναι εκείνος που μπορείτε να βρείτε και στην Ανατολή και στη Δύση, η Βρεφοκρατούσα. Είναι μία απεικόνιση πολλών γεγονότων και όχι μόνον της Παναγίας σαν πρόσωπο. Είναι η απεικόνιση της Σαρκώσεως, μία επιβεβαίωση της Σαρκώσεως και της πραγματικότητάς της. Είναι μία επιβεβαίωση της αληθινής, πραγματικής μητρότητας της Παρθένου. Και, αν κοιτάξετε προσεκτικά στην εικόνα, θα δείτε ότι η Παναγία ουδέποτε κοιτάζει το βρέφος που κρατάει. Δεν κοιτάζει ούτε εσάς και στο άπειρο αλλά τα ανοιχτά της μάτια βλέπουν τα βάθη μέσα της. Βρίσκεται σε μία ενατένιση. Δεν κοιτάζει σε πράγματα. Και η τρυφερότητά της εκφράζεται στην συστολή των χεριών της. Κρατάει το Βρέφος χωρίς να το αγκαλιάζει. Κρατάει τον Χριστό, όπως θα μπορούσε κανείς να κρατήσει κάτι ιερό που το φέρνει σαν προσφορά. Και όλη η τρυφερότητα, όλη η ανθρώπινη αγάπη εκφράζεται από το παιδί, μα όχι από την Μητέρα. Αυτή παραμένει η Μητέρα του Θεού και συμπεριφέρεται στο παιδί όχι σαν στο νήπιο Ιησού, αλλά σαν στον Σαρκωθέντα Υιό του Θεού, ο οποίος έγινε Υιός της παρθένου. Και αυτός, που όντας τέλειος άνθρωπος και τέλειος Θεός, της

εκφράζει όλη την αγάπη και την τρυφερότητα τού ανθρώπου και του Θεού, αγάπη στη μητέρα Του και στο δημιούργημα Του. Αυτή είναι η μία εικόνα.

Η άλλη εικόνα που σπάνια την βρίσκετε, είναι η εικόνα της Παναγίας μόνης, χωρίς την φανερή παρουσία του Χριστού. Θα περιγράψω μόνον μία από αυτές. Είναι μία Ρωσική εικόνα του 17ου αιώνας. Σε αυτήν βλέπετε μία χωρική νέα της Ρωσίας, η

οποία έβγαλε το πέπλο της και τα μαλλιά της, χωρισμένα στη μέση, πέφτουν από δω και από κει σε ένα μάλλον τετράγωνο πρόσωπο. Τα μάτια της είναι μεγάλα και κοιτάζουν προς το άπειρο ή προς τα βάθη. Σίγουρα, δεν βλέπει τίποτα από ό,τι βρίσκεται μπροστά της. Εάν την προσέξετε περισσότερο, βλέπετε δύο χέρια. Δύο χέρια, τα οποία δεν θα μπορούσαν να βρίσκονται εκεί που είναι απλώς και μόνον γιατί η ανατομία δεν θα το επέτρεπε. Δεν βρίσκονται εκεί για να αποτελέσουν μέρος της ρεαλιστικής εικόνας, να εκφράσουν αυτό που, ούτε το πρόσωπο, ούτε τα χέρια, ούτε τα μάτια θα μπορούσε να εκφράσουν χωρίς να παύσουν να εκφράζουν κάτι σπουδαιότερο: αυτά είναι τα χέρια της αγωνίας. Και έπειτα, στη γωνία της εικόνας, σχεδόν αθέατο, ένα απαλό κίτρινο, σε ίδιο φόντο, μικρό βουνό και ένας άδειος Σταύρος. Αυτή είναι η μητέρα που ενατενίζει τη Σταύρωση και τον θάνατο του μονογενούς Υιού της.

Όταν στην προσευχή μας απευθυνόμαστε στην Παναγία θα πρέπει, πολύ πιο συχνά από ότι συνήθως το κάνουμε, να αναγνωρίζουμε ότι κάθε προσευχή που προσφέρουμε στη Μητέρα του Θεού σημαίνει το εξής:

«Μητέρα, εγώ έχω σκοτώσει τον γιο σου. Εάν εσύ με συγχωρείς, θα συγχωρέσω. Εάν εσύ μου αρνηθείς της συγνώμη ΤΙΠΟΤΑ δεν μπορεί να με σώσει από την καταδίκη».

Και είναι καταπληκτικό ότι η Παναγία σύμφωνα με όσα αποκαλύπτονται στο Ευαγγέλιο, μας κάνει να τολμούμε να έρθουμε κοντά της με αυτήν τη συγκεκριμένη προσευχή, γιατί δεν υπάρχει τίποτε άλλο που μπορούμε να πούμε. Για μας, αυτή είναι η Μητέρα του Θεού. Αυτή είναι Εκείνη που έφερε τον ίδιο τον Θεό στη γη μας. Με αυτή την έννοια, επιμένουμε στον όρο αυτό «Μητέρα του Θεού».

Δια μέσου αυτής, ο Θεός έγινε άνθρωπος. Φόρεσε την ανθρώπινη σάρκα διαμέσου αυτής, και δεν είναι η Παναγία μας μόνον ένα όργανο της Σαρκώσεως. Είναι η μόνη της οποίας η προσωπική παράδοση στον Θεό, η αγάπη της για Αυτόν, η προθυμία της να γίνει ό,τι ο Θεός θέλει, η ταπείνωση της, με την έννοια με την οποία ήδη σας έχω μιλήσει, είναι σε τέτοιο βαθμό, ώστε ο Θεός μπόρεσε να

γεννηθεί από αυτήν. Σε έναν από τους μεγαλύτερους Αγίους και θεολόγους μας του 14ου αιώνας, υπάρχει ένα χωριό για τη Θεοτόκο, στο οποίο λέει

«Η ενσάρκωση θα ήταν εξίσου αδύνατος χωρίς το «ιδού η δούλη Κυρίου» της Παρθένου, όσον και χωρίς τη θέληση του Πατρός»

Εδώ έχουμε μία πλήρη συνεργασία μεταξύ της Θεοτόκου και του Θεού. Μιλώντας για τη Σάρκωση και τη στάση της ευλογημένης Παρθένου, νομίζω ότι ένας Άγγλος συγγραφέας τα έχει αυτά τοποθετήσει με έναν σπουδαίο τρόπο-ο Charles Williams στο μυθιστόρημά του: «All Hallows Eve»-όπου λέει για τη Σάρκωση ότι εκείνο που την κάνει μοναδικό γεγονός είναι ότι μία μέρα, μία παρθένος του Ισραήλ, μπόρεσε να προσφέρει το Άγιο όνομα με όλη την καρδιά της, με όλη τη διάνοια της και με όλο το «είναι» της, με όλο το σώμα της, κατά έναν τέτοιο τρόπο, ώστε ο λόγος της έγινε σάρκα.

Νομίζω ότι αυτή είναι μία πολύ καλή θεολογική τοποθέτηση που μαρτυρεί τη θέση που έχει η Παναγία μέσα στο μυστήριο της Σαρκώσεως.

Την αγαπούμε την Παναγία, αισθανόμαστε ίσως, κατά ένα παράξενο τρόπο, ότι σε αυτή βλέπουμε τον Λόγο του Θεού που, διά του Παύλου λέει:

«Η γαρ δύναμίς μου εν ασθενεία τελειούται»

Μπορούμε να δούμε αυτή την αδύναμη Παρθένο του Ισραήλ, την εύθραυστη αυτή κόρη, να νικάει την αμαρτία, την Κόλαση, να νικάει το καθετί με τη δύναμη του Θεού που είναι μέσα της. Και ακριβώς για αυτό, σε στιγμές, σαν τις στιγμές των διωγμών, όταν πράγματι η δύναμη του Θεού διακηρύσσεται δια της αδυναμίας, η ευλογημένη Παρθένος προβάλλει τόσο θαυμαστή μα τόσο παντοδύναμη στα μάτια μας. Αφού μπόρεσε να νικήσει τη γη και την κόλαση, εμείς έχουμε στο πρόσωπό της έναν προστάτη, κάποιον που μπορεί να μεσιτεύει και να σώζει, και τονίζουμε το γεγονός ότι δεν υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ αυτής και του θελήματος του Θεού, ότι αυτή βρίσκεται σε απόλυτη συμφωνία με το Θεό, με το να χρησιμοποιούμε έναν τύπο προσευχής που λέμε μόνο για το Θεό και για Κείνη:

«Σώσον ημάς»!

Δεν λέμε μόνον:

«Πρέσβευε υπέρ ημών».

Από του βιβλίου «Μάθε να προσεύχεσαι», μτφρ. Ελένης Γκανούρη, εκδ. Η

ΕΛΑΦΟΣ, σ.σ. 116-119

<https://bit.ly/35Dht92>